

Socialdepartementet

Eskilstuna kommuns yttrande över remiss - En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten (SOU 2024:25)

Eskilstuna kommun ställer sig övervägande positiv till utredningens förslag inklusive lagändringarna, dock med några synpunkter och medskick. Nedan följer Eskilstuna kommuns ställningstaganden till utredningens förslag.

Införande av sanktionsavgift på ett par områden

Utredningen föreslår sanktionsavgifter för brister i registerkontroll av personal och för brott mot tillståndsvillkor.

Eskilstuna kommun instämmer i vikten av att följa reglerna för registerkontroll. Kommunen ser positivt på att ansvaret blir tydligare gällande krav på om verksamheter bryter mot villkor som föreskrivs i dess tillstånd eller om huvudman underlåtit att före anställning kontrollera polisens misstanke och- belastningsregister. Sanktionsavgiften kan vara ett verktyg för myndigheter att reglera marknaden samt ytterligare verktyg att säkerställa trygghet och säkerhet för enskilda individer som berörs av insatsen.

Utökad anmälningsskyldighet för kommuner

Utredningen föreslår en utökad anmälningsskyldighet för kommuner. Förslaget omfattar två avseenden, där kommuner till IVO dels ska anmäla väsentliga förändringar i sin verksamhet, dels underrätta IVO om en kommun har uppmärksammat eller misstänker att en anlita utförare är olämplig på något sätt eller om kommunen har uppmärksammat allvarliga brister i utförandet av verksamheten.

Eskilstuna kommun ser positivt på att ansvaret blir tydligare att anmäla in ändringar för syfte att IVO har aktuell information. Det nationella omsorgsregistret bör vara uppdaterat och bidra med aktuell information. Samtidigt betonar Eskilstuna kommun vikten av att se till nytta för IVO:s uppdrag i förhållande till den ökade administrativa hanteringen. Kommunen betonar också vikten av tydlighet för att undvika tveksamheter kring vad som ska anmälas och att anmälningssplikten formas så att alla verksamheter behandlas likvärdigt.

Vitesföreläggande ska kunna riktas mot staten

Utredningen föreslår att IVO ska kunna förelägga statliga verksamheter såsom Statens institutionsstyrelse vite.

Eskilstuna kommun stöder förslaget. Kommunen ser positivt på att tillsyn och vitesföreläggande inte ska skilja sig åt mellan privata och offentliga aktörer.

Lämplighetsprövning ska uttryckligen gälla även för den juridiska personen

Utredningen föreslår att den lämplighetsprövning som IVO gör i samband med en ägar- och ledningsprövning enligt socialtjänstlagen eller LSS uttryckligen ska omfatta den juridiska person som är sökande eller tillståndshavare. Syftet med förslaget är att underlätta för IVO att ingripa vid misstanke om oegentligheter som inte kan kopplas till just de aktuella personerna utan till driften av verksamheten som sådan.

Eskilstuna kommun stöder förslaget och ser positivt på syftet att bland annat förhindra bulvanförhållanden.

Olovlig verksamhet ska kunna förbjudas

Utredningen föreslår att IVO ska få möjlighet att omedelbart förbjuda en olovlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt socialtjänstlagen eller LSS.

Eskilstuna kommun ser positivt på att kunna förhindra verksamheter att bedrivas av oseriösa aktörer och stöder förslaget att IVO ska få möjlighet att förbjuda verksamheter som bedrivs utan tillstånd. Kommunen föreslår att även administrativa stödverksamheter omfattas av tillståndskrav.

Tillstånd ska kunna återkallas för vilande verksamhet

Utredningen föreslår att tillstånd ska kunna återkallas om verksamheten varit vilande i sex månader eftersom de ibland används som brottsverktyg av oseriösa aktörer.

Eskilstuna kommun stöder förslaget och ser positivt på syftet att förhindra oseriösa aktörer på marknaden.

Straffansvar i LSS vid verksamhet i strid med förbud

Utredningen föreslår att böter ska kunna utdömas för brott mot verksamhetsförbud enligt LSS, på motsvarande sätt som redan gäller för socialtjänstlagen.

Eskilstuna kommun stöder förslaget då det bör finnas konsekvenser för aktörer som bedriver oseriös och olovlig verksamhet som påverkar särskilt sårbara grupper av barn, unga och vuxnas livsförhållanden.

Särskild avgift vid ej verkställda beslut

Utredningen föreslår, till skillnad från förslag från betänkandet *Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47)*, att särskild avgift vid ej verkställda biståndsbeslut ska finnas kvar och att avgiften dessutom ska höjas för att driva på kommuner att verkställa insatser. Utredningens slutsats är att sanktionsavgift är bättre än förelägganden som IVO annars kan använda som verktyg mot kommuner som inte verkställer beslut inom rimlig tid.

Eskilstuna kommun instämmer i vikten av att verkställa beslut. Kommunen anser dock i strid med utredningens bedömning men i linje med utredningen *Hållbar*

socialtjänst – En ny socialtjänstlag SOU 2020:47 att sanktionsavgifter bör tas bort då föreläggande är ett bättre påtryckningsmedel.

En särskild avgift bidrar inte direkt till att hjälpa de enskilda individer som berörs av missförhållanden i verksamhet, eller för sent eller ej verkställda beslut. Kommuner gör sitt yttersta för att verkställa gynnande beslut och därmed säkerställa de enskildas rättssäkerhet. Basbeloppen för särskild avgift är redan i nuläge tillräckligt avskräckande och bör inte höjas så som utredningen föreslår. Vidare håller Eskilstuna kommun med om utredningens bedömning om att särskild avgift inte kan användas vid icke behovs-
prövade insatser.

Kommunernas rapportering av ej verkställda beslut

Utredningen föreslår, till skillnad från förslag i betänkandet *Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47)*, att rapporteringstiden var tredje månad ska finnas kvar.

Eskilstuna kommun instämmer inte i detta förslag, utan ser fördelar med förslaget från betänkandet *Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47)* då det bedöms ge en minskad administrativ hantering genom att rapporteringen görs var sjätte månad.

Granskning kommuners avtalsuppföljning genom tillsyn och vägledning om avtalens innehåll

Utredningen bedömer att IVO inte bör ha i uppgift att granska hur kommunerna följer upp sina civilrättsliga avtal med privata utförare och inte heller ha i uppgift att ge kommuner råd och vägledning om avtalens innehåll. I stället föreslår utredningen att Upphandlingsmyndigheten bör få i uppdrag av regeringen att uppdatera och utveckla tidigare framtaget stöd i samverkan med IVO, Ekobrottsmyndigheten och SKR med flera aktörer.

Eskilstuna kommun stöder förslaget.

Utreda hur statlig kvalitetsgranskning skulle kunna införas som ny verksamhetsgren

Utredningen föreslår att IVO och Socialstyrelsen får ett gemensamt regeringsuppdrag om att utreda förutsättningarna för att införa kvalitetsgranskning inom socialtjänsten, men även inom hälso- och sjukvården.

Eskilstuna kommun stöder förslaget. Frågan bör utredas mer och särskilt viktigt är att kunna påvisa en skillnad mellan tillsyn och granskning. Synnerligen viktigt är att granskningen inte ska vara en ytterligare administrativ börda för kommuner, aktörer och andra huvudmän. Kvalitetsgranskning bör fokusera på ett lärande samt kunna bistå med effektiva modeller och verktyg som kan användas i verksamheter för att säkra kvalitet, för syfte till de som vård och omsorgsinsatser är till för.

ESKILSTUNA KOMMUN